

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 12.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.12.48>

УДК 657.471+657.6:658.5

Т. О. Меліхова,

д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та контролю, Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9576-928X>

Є. В. Меліхов,

асистент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9856-9291>

В. В. Гриценко,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та контролю, Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-1587-4653>

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І АУДИТУ НАДХОДЖЕННЯ
ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА**

T. Melikhova,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, Engineering Educational and Scientific Institute im.

Yu.M. Potebni of Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhya

Ye. Melikhov,

Assistant of the Department of Information Economy, Entrepreneurship and Finance, Engineering Educational and Scientific Institute named im. Yu.M.

Potebni of Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhya

V. Hrytsenco,

Master's student of the Department of Zaporizhzhya National University of Engineering Educational and Scientific Institute im. Yu.M. Potebni ZNU,

Zaporizhzhya

IMPROVING ACCOUNTING AND AUDITING OF FIXED ASSETS RECEIPTS AS A TOOL FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF ENTERPRISE BUSINESS PLANNING

Дослідження обліку та аудиту надходження основних засобів є актуальним питанням формуванні виробничого потенціалу підприємства. Основні засоби становлять значну частку активів підприємств, а процес їх придбання, створення та введення в експлуатацію супроводжується значними капітальними витратами, що потребують правильності ведення обліку та проведення аудиту.

У сучасних умовах реформування системи бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів особливого значення набуває достовірне визначення первісної вартості основних засобів, правильність класифікації операцій із їх надходження, своєчасність документального оформлення та коректність відображення в облікових регістрах. Будь-які помилки в цих процесах призводять до викривлення фінансової звітності,

необґрунтованого формування податкових зобов'язань, зниження якості управлінських рішень і зростання фінансових ризиків.

Водночас аудит надходження основних засобів є інструментом підтвердження законності господарських операцій, оцінки ефективності внутрішнього контролю, виявлення необґрунтованих витрат і можливих порушень у формуванні первісної вартості. З огляду на посилення вимог до прозорості фінансової інформації та необхідність підвищення інвестиційної привабливості підприємств, роль аудиторської перевірки у забезпеченні достовірності та об'єктивності даних обліку є дуже важливим.

Метою дослідження є наукове обґрунтування та удосконалення обліку й аудиту надходження основних засобів як інструменту підвищення ефективності бізнес-планування підприємства.

Запропоновані аналітичні відомості з обліку надходження основних засобів допомагають правильно та достовірно вести облік їх створення та введення в експлуатацію та надають прозорість та повноту інформації у фінансовій звітності. Це сприяє підвищенню оперативності прийняття управлінських рішень щодо основних засобів, правильності визначення розміру капітальних інвестицій, зменшити ризики щодо порушень, а також підвищенню ефективності бізнес-планування підприємства.

Запропоновано тест, план, програму, робочі документи з аудиту надходження основних засобів. Це допоможе розробити комплексну методичку перевірки надходження основних засобів щодо оцінки законності, достовірності та повноти відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку підприємства. Це підвищить ефективність системи внутрішнього контролю щодо документування надходження та збереження основних засобів, а також прийняття управлінських рішень щодо ефективності використання необоротних активів в бізнес-плануванні.

The study of accounting and auditing of fixed assets receipts is a relevant issue in the formation of the production potential of the enterprise. Fixed assets constitute a significant share of the assets of enterprises, and the process of their

acquisition, creation and commissioning is accompanied by significant capital expenditures, which require correct accounting and auditing.

In modern conditions of reforming the accounting system in accordance with international standards, a reliable determination of the initial cost of fixed assets, the correct classification of transactions on their receipt, the timeliness of documentation and the correctness of reflection in accounting registers are of particular importance. Any errors in these processes lead to distortion of financial reporting, unjustified formation of tax liabilities, a decrease in the quality of management decisions and an increase in financial risks.

At the same time, an audit of fixed assets receipts is a tool for confirming the legality of business transactions, assessing the effectiveness of internal control, identifying unjustified costs and possible violations in the formation of the initial cost. Given the increased requirements for transparency of financial information and the need to increase the investment attractiveness of enterprises, the role of auditing in ensuring the reliability and objectivity of accounting data is very important.

The method of investigation is scientifically grounded and improved audit of the identification of basic features as a tool for increasing the efficiency of business planning of an enterprise.

Proposed analytical data on the availability of the main features help to correctly and reliably manage their implementation and implementation and provide clarity and completeness of information to the financial sector. loudness. This implies increased efficiency in making management decisions based on basic principles, the correctness of the size of capital investments, changing the risks of destruction, as well as increased efficiency business planning of the enterprise.

The test, plan, program, work documents were registered for the audit of the main functions. This will help develop a comprehensive methodology for verifying the basic principles of assessing the legality, reliability and completeness of government operations in the accounting department of the enterprise. This is to promote the effectiveness of the internal control system by documenting and preserving key assets, as well as making management decisions to ensure the effectiveness of the allocation of non-current assets in the business plan.

Ключові слова: облік, аудит, удосконалення, надходження, основні засоби, ефективність, бізнес-планування, управління.

Keywords: accounting, audit, improvement, revenue, fixed assets, efficiency, business planning, management.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Дослідження обліку та аудиту надходження основних засобів є актуальним питанням формуванні виробничого потенціалу підприємства. Основні засоби становлять значну частку активів підприємств, а процес їх придбання, створення та введення в експлуатацію супроводжується значними капітальними витратами, що потребують правильності ведення обліку та проведення аудиту.

У сучасних умовах реформування системи бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів особливого значення набуває достовірне визначення первісної вартості основних засобів, правильність класифікації операцій із їх надходження, своєчасність документального оформлення та коректність відображення в облікових регістрах. Будь-які помилки в цих процесах призводять до викривлення фінансової звітності, необґрунтованого формування податкових зобов'язань, зниження якості управлінських рішень і зростання фінансових ризиків.

Водночас аудит надходження основних засобів є інструментом підтвердження законності господарських операцій, оцінки ефективності внутрішнього контролю, виявлення необґрунтованих витрат і можливих порушень у формуванні первісної вартості. З огляду на посилення вимог до прозорості фінансової інформації та необхідність підвищення інвестиційної привабливості підприємств, роль аудиторської перевірки у забезпеченні достовірності та об'єктивності даних обліку є дуже важливим.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика обліку та аудиту основних засобів займає важливе місце у працях вітчизняних і зарубіжних науковців. Значний внесок у розвиток

теоретичних і методичних аспектів обліку та аудиту основних засобів зробили такі науковці, як Бутинець Ф.Ф., Давидов Г.М., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Піча Ю.В., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. У своїх працях автори розглядають питання ведення обліку надходження основних засобів, а також їх аудиту. Аналіз наукових джерел засвідчує, що методологічні питання удосконалення обліку надходження основних засобів, а саме методичні аспекти аудиторської перевірки відображення надходження основних засобів у фінансовій звітності та аналітичні дані для ведення їх обліку потребують подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Метою дослідження є наукове обґрунтування та удосконалення обліку й аудиту надходження основних засобів як інструменту підвищення ефективності бізнес-планування підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Аналітична відомість ОЗ–1 «Рух капітальних інвестицій у придбання основних засобів» наведена у таблиці 1. Метою складання аналітичної відомості є забезпечити формування накопичення витрат, пов'язаних із придбанням і створенням основних засобів до моменту введення в експлуатацію (рах. 15 «Капітальні інвестиції»). Аналітична відомість використовується для відображення первинних витрат (накладні, акти виконаних робіт, рахунки); повноти формування первісної вартості; формування в обліку відповідно до первинних документів.

Таблиця 1. Аналітична відомість ОЗ–1 «Рух капітальних інвестицій у придбання основних засобів»

№	Найменування об'єкта	Постачальник	Договір №, дата	Сума, грн	Джерело фінансування	Рахунок витрат

Джерело: удосконалено авторами

Аналітична відомість ОЗ–2 «Облік надходження основних засобів» наведена у таблиці 2. Метою складання аналітичної відомості є систематизація інформації про надходження основних засобів за джерелами

придбання (купівля, безоплатне отримання, внесок до статутного капіталу, власне виробництво тощо). Аналітична відомість використовується для відображення в обліку за дебетом рахунку 10 «Основні засоби»; формування записів у журналі та відомостях руху активів; а також законності операцій із їх надходження.

Таблиця 2. Аналітична відомість ОЗ–2 «Облік надходження основних засобів»

№	Дата надходження	Найменування об'єкта	Джерело надходження	Первинний документ (акт, накладна)	Первісна вартість, грн	Рахунок обліку	Мат. відповідальна особа

Джерело: удосконалено авторами

Аналітична відомість ОЗ–3 «Розшифровка формування первісної вартості основних засобів» наведена у таблиці 3. Метою складання аналітичної відомості є деталізація складових первісної вартості для перевірки правильності її формування відповідно до НП(С)БО 7. Аналітична відомість використовується для повноти включення витрат до первісної вартості основних засобів та правильності облікових рішень.

Таблиця 3. Аналітична відомість ОЗ–3 «Розшифровка формування первісної вартості основних засобів»

№	Найменування об'єкта	Ціна придбання	Транспортні витрати	Монтаж	Реєстрація	Інші витрати	Загальна вартість	Відповідність НП(С)БО 7

Джерело: удосконалено авторами

Аналітична відомість ОЗ–4 «Введення основних засобів в експлуатацію» наведена у таблиці 4. Метою складання аналітичної відомості є фіксування дати введення в експлуатацію, присвоєнням інвентарних номерів і відображенням амортизаційних груп. Аналітична відомість використовується для узгодження між бухгалтерією та технічними службами.

Таблиця 4. Аналітична відомість ОЗ–4 «Введення основних засобів в експлуатацію»

№	Найменування об'єкта	Інвентарний номер	Дата введення в експлуатацію	Наказ/ акт №	Підрозділ експлуатації	Амортизаційна група	Рахунок обліку

Джерело: удосконалено авторами

Аналітична відомість ОЗ–5 «Відображення основних засобів у фінансовій звітності» наведена у таблиці 5. Метою складання аналітичної відомості є забезпечення правильного відображення вартості основних засобів у балансі, а також узгодження з даними інвентаризації та приміток до фінансової звітності. Аналітична відомість використовується для узгодження між регістрами аналітичного обліку та балансом.

Таблиця 5. Аналітична відомість ОЗ–5 «Відображення основних засобів у фінансовій звітності»

№	Об'єкт	Первісна вартість	Знос	Залишкова вартість	Відображення у балансі (рядок 1010)	Примітки до звітності (№ пункту)

Джерело: удосконалено авторами

Метою аудиту надходження основних засобів є об'єктивна оцінка достовірності, законності та повноти відображення операцій із придбання, створення та введення в експлуатацію основних засобів у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства, а також встановлення відповідності здійснених господарських операцій вимогам НП(С)БО 7 та міжнародних стандартів аудиту.

Для досягнення поставленої мети аудит передбачає виконання таких завдань: дослідити облікову політику підприємства, оцінити ефективність системи внутрішнього контролю, перевірити законність надходження основних засобів, проаналізувати правильність формування первісної вартості, перевірити коректність введення об'єктів в експлуатацію, оцінити правильність відображення операцій у бухгалтерському обліку, узагальнити результати аудиторської перевірки.

Тест внутрішнього контролю надходження основних засобів наведена у таблиці 6. Метою тесту є оцінка ефективності системи внутрішнього контролю за процесами придбання, введення в експлуатацію, оцінки та відображення основних засобів у бухгалтерському обліку підприємства.

Таблиця 6. Тест внутрішнього контролю надходження основних засобів

№	Питання тесту	Так	Частково	Ні	Коментар аудитора
1	Чи затверджено на підприємстві наказ про облікову політику, який містить положення щодо визнання, оцінки та обліку основних засобів?				
2	Чи визначено відповідальних осіб за приймання, облік і збереження основних засобів?				
3	Чи ведеться аналітичний облік основних засобів за місцями експлуатації та матеріально відповідальними особами?				
4	Чи перевіряються первинні документи (акти приймання-передачі, рахунки, накладні) на наявність усіх необхідних реквізитів перед відображенням в обліку?				
5	Чи проводиться перевірка законності придбання основних засобів відповідно до договорів постачання та тендерних вимог?				
6	Чи контролюється правильність формування первісної вартості основних засобів (включення транспортних, монтажних, реєстраційних витрат тощо)?				
7	Чи затверджуються акти введення в експлуатацію керівником підприємства та чи ведеться облік інвентарних номерів?				
8	Чи узгоджуються дані бухгалтерського обліку щодо надходження основних засобів із даними складського або технічного обліку?				
9	Чи здійснюється внутрішній контроль за своєчасністю реєстрації надходжень у бухгалтерських регістрах?				
10	Чи контролюється відповідність джерел фінансування (власні кошти, кредити, цільове фінансування) меті придбання активів?				
11	Чи проводиться звірка між бухгалтерським і податковим обліком щодо вартості та дати введення основних засобів?				
12	Чи контролюється відображення надходження основних засобів на рахунках 10 «Основні засоби» і 15 «Капітальні інвестиції» відповідно до облікової політики?				

Продовження таблиці 6.

№	Питання тесту	Так	Частково	Ні	Коментар аудитора
13	Чи здійснюється внутрішній контроль за правильністю віднесення витрат на рахунок 15 до моменту введення об'єкта в експлуатацію?				
14	Чи проводиться періодична інвентаризація основних засобів для підтвердження фактичної наявності нових об'єктів?				
15	Чи здійснюється регулярний контроль за відображенням основних засобів у балансі (рядок 1010) та примітках до фінансової звітності?				

Джерело: удосконалено авторами

План аудиту надходження основних засобів наведена у таблиці 7. Метою аудиту є перевірка достовірності, законності та повноти відображення операцій із надходження основних засобів у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО 7 «Основні засоби» і вимог МСА 500, 530, 540.

Таблиця 7. План аудиту надходження основних засобів

№	Етап аудиту	Зміст аудиторських процедур	Термін перевірки	Виконавець
1	Підготовчий етап	Збір загальних даних про підприємство, облікову політику щодо основних засобів, наявність внутрішніх положень і процедур приймання майна		
2		Аналіз організації документообігу, повноважень відповідальних осіб, системи збереження активів		
3	Основний етап	Перевірка наявності договорів, актів приймання-передачі, первинних документів; зв'язка з постачальниками		
4		Аналіз складу витрат, пов'язаних із придбанням, транспортуванням, монтажем; оцінка відповідності НП(С)БО 7		
5		Зіставлення актів ОЗ-1, інвентарних номерів, строків корисного використання, груп обліку		
6		Контроль кореспонденції рахунків: 15, 10, 63, 37; зв'язка з Головною книгою та фінансовою звітністю		
7	Узагальнення результатів	Формування звіту аудитора, пропозицій щодо вдосконалення облікової політики та внутрішнього контролю		

Джерело: удосконалено авторами

Програма аудиту надходження основних засобів наведена у таблиці 8. Метою програми аудиту надходження основних засобів є забезпечити поетапне виконання аудиторських процедур, документування результатів перевірки та формування обґрунтованого аудиторського висновку щодо правильності обліку надходження основних засобів.

Таблиця 8. Програма аудиту надходження основних засобів

№	Аудиторські процедури	Робочий документ	Джерела інформації	Очікувані результати	Термін перевірки	Виконавець
1	1) Тестування контрольних процедур; 2) визначення рівня ризику; 3) формування висновків і рекомендацій	АУД-ОЗ-1	Дані опитування персоналу, внутрішні регламенти	Оцінено ефективність контролю		
2	1) Зіставлення договорів постачання з актами приймання; 2) перевірка наявності первинних документів; 3) підтвердження джерела надходження (купівля, внесення до капіталу, безоплатне отримання)	АУД-ОЗ-2	Договори, акти ОЗ-1, рахунки-фактури, накладні	Підтверджено правомірність надходження активів		
3	1) Аналіз складових витрат; 2) перевірка правильності включення витрат у первісну вартість; 3) порівняння з НП(С)БО 7	АУД-ОЗ-3	Калькуляції, акти виконаних робіт, рахунки	Визначено обґрунтованість первісної вартості		
4	1) Перевірка актів введення; 2) підтвердження інвентарних номерів; 3) перевірка строків служби	АУД-ОЗ-4	Акти ОЗ-1, картки обліку ОЗ, накази	Підтверджено правильність введення в облік		
5	1) Аналіз кореспонденції рахунків: 15-63, 10-15; 2) звірка з аналітичними регістрами; 3) перевірка відповідності фінансовій звітності	АУД-ОЗ-5	Головна книга, оборотно-сальдова відомість, баланс	Підтверджено достовірність облікових записів		

Джерело: удосконалено авторами

Робочий документ АУД–ОЗ–5 «Оцінка системи внутрішнього контролю за надходженням основних засобів» наведено у таблиці 9. Метою робочого документа аудитора є оцінка ефективності діючої системи внутрішнього контролю щодо приймання, документування, збереження та обліку основних засобів.

Таблиця 9. Робочий документ АУД–ОЗ–1 «Оцінка системи внутрішнього контролю за надходженням основних засобів»

№	Напрямок контролю	Контрольна процедура	Рівень ризику (низький/середній/високий)	Результат перевірки	Висновок аудитора	Рекомендації

Джерело: удосконалено авторами

Робочий документ АУД–ОЗ–2 «Перевірка законності та правильності оформлення операцій з надходження основних засобів» наведено у таблиці 10. Метою робочого документа аудитора є перевірка правомірності здійснення операцій із придбання, безоплатного отримання чи внесення до статутного капіталу основних засобів, а також правильності їх документального оформлення відповідно до чинного законодавства та облікової політики підприємства.

Таблиця 10. Робочий документ АУД–ОЗ–2 «Перевірка законності та правильності оформлення операцій з надходження основних засобів»

№	Джерело надходження	Документ (акт, накладна, договір)	Дата	Вартість, грн	Відповідність НП(С)БО	Відповідність первинним документам

Джерело: удосконалено авторами

Робочий документ АУД–ОЗ–3 «Аналіз формування первісної вартості основних засобів» наведено у таблиці 11. Метою робочого документа аудитора є перевірка правильності визначення первісної вартості об'єктів основних засобів відповідно до НП(С)БО 7, включаючи всі витрати, пов'язані з придбанням, транспортуванням, монтажем і введенням в експлуатацію.

Таблиця 11. Робочий документ АУД–ОЗ–3 «Аналіз формування первісної вартості основних засобів»

№	Об'єкт основних засобів	Складові первісної вартості (ціна придбання, доставка, монтаж)	Первісна вартість за обліком	Первісна вартість за аудитором	Відхилення (+ / –)	Причина відхилення

Джерело: удосконалено авторами

Робочий документ АУД–ОЗ–4 «Перевірка введення основних засобів в експлуатацію» наведена у таблиці 12. Метою робочого документа аудитора є встановлення факту і дати введення об'єкта в експлуатацію, наявність відповідного акту (форма ОЗ-1), правильності присвоєння інвентарного номера, визначення строку корисного використання та облікової групи.

Таблиця 12. Робочий документ АУД–ОЗ–4 «Перевірка введення основних засобів в експлуатацію»

№	Найменування об'єкта	Інвентарний номер	Дата введення	Документ (ОЗ-1)	Група ОЗ	Строк корисного використання	Відповідність обліковій політиці

Джерело: удосконалено авторами

Робочий документ АУД–ОЗ–5 «Перевірка відображення операцій із надходження основних засобів у бухгалтерському обліку» наведена у таблиці 13. Метою робочого документа аудитора є перевірка правильності кореспонденції рахунків, відповідності записів у регістрах аналітичного обліку та Головній книзі, а також повноти відображення у фінансовій звітності.

Таблиця 13. Робочий документ АУД–ОЗ–5 «Перевірка відображення операцій із надходження основних засобів у бухгалтерському обліку»

№	Господарська операція	Дебет	Кредит	Сума, грн	Відповідність Плану рахунків	Відображення у фінзвітності (рядок 1010)

Джерело: удосконалено авторами

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Запропоновані аналітичні відомості з обліку надходження основних засобів допомагають правильно та достовірно вести облік їх створення та введення в експлуатацію та надають прозорість та повноту інформації у фінансовій звітності. Це сприяє підвищенню оперативності прийняття управлінських рішень щодо основних засобів, правильності визначення розміру капітальних інвестицій, зменшити ризики щодо порушень, а також підвищенню ефективності бізнес-планування підприємства.

Запропоновано тест, план, програму, робочі документи з аудиту надходження основних засобів. Це допоможе розробити комплексну методику перевірки надходження основних засобів щодо оцінки законності, достовірності та повноти відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку підприємства. Це підвищить ефективність системи внутрішнього контролю щодо документування надходження та збереження основних засобів, а також прийняття управлінських рішень щодо ефективності використання необоротних активів в бізнес-плануванні.

Література

1. Меліхова Т. О., Романенко К. В. Удосконалення організації бухгалтерського процесу та методики аудиту вибуття основних засобів в обліку суб'єктів малого підприємництва. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9445> (дата звернення: 17.10.2025). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.10.18
2. Меліхова Т. О., Гребенюк О. В. Удосконалення методичних підходів до аудиту надходження основних засобів для підвищення рівня економічної безпеки підприємства. *Економіка та держава*. 2020. № 1. С. 27-32. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.1.27
3. Меліхова Т. О., Климова О. В. Удосконалення обліку та внутрішнього контролю списання основних засобів бюджетних установ для підвищення якості контролю та ефективності проведення ревізії. *Інвестиції:*

практика та досвід. 2021. № 20. С. 30-36. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.20.30

4. Меліхова Т. О., Герасименко Ю. М. Розробка програми аудиту надходження основних засобів для підвищення рівня фінансової безпеки підприємства. *Агросвіт*. 2018. № 24. С. 46-53. DOI: 10.32702/2306-6792.2018.24.46

5. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Аудит. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 260 с.

6. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Організація і методика аудиту. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 280 с.

7. Меліхова Т. О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. *Бізнес Інформ*. Харків : ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД «Інжек», 2013. № 3. С. 254-258.

8. Меліхова Т. О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон:Видавничий дім «Гельветика», 2018. 632 с.

9. Меліхова Т. О., Височина В. В. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Економіка та держава*, 2018. № 1. С. 69-75.

10. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Чакалова Н. С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за денною та заочною формою навчання, *Запоріжжя : ЗНУ*, 2020. 400 с.

11. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством». Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 516 с.

12. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Кутчак Ю. М. Фінансовий облік II : навчальний посібник для здобувачів рівня вищої освіти бакалавра

спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством». Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 368 с.

13. Меліхова Т. О., Білоконь М. Ю. Удосконалення документування обліку та контролю капітальних та поточних ремонтів основних засобів для поліпшення фінансового обліку та аудиту. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 21. С. 38-43. DOI: 10.32702/23066814.2023.21.38

14. Меліхова Т. О. Розробка програми аудиту ефективності використання основних засобів на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 20. С. 33-37.

References

1. Melikhova, T. and Romanenko, K. (2021), "Improving the organization of the accounting process and methods of auditing the disposal of fixed assets in the accounting of small businesses", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 10, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9445> (Accessed 17.10.2025).

2. Melikhova, T. and Hrebenuk, O. (2020), "Improvement of methodical approaches to audit of fixed assets acquisition for increasing of a level of enterprise economic security", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 27-32.

3. Melikhova, T. and Klymova, O. (2021), "Adequate area of internal control over the write-off of the main budgetary installations for the improvement of the quality of control and efficiency of the revision", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 30-36. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.20.30

4. Melikhova, T. and Herasymenko, Yu. (2018), "The development of a program audit of the receipt of fixed assets for raising the level of financial security at the enterprise", *Agrosvit*, vol. 24, pp. 46-53.

5. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Musiychenko, O.G. (2024), *Audyt [Audit]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

6. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Musiychenko, O.G. (2024), *Orhanizatsiya i metodyka audyt* [Organization and method of audit], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.
7. Melikhova, T.O. (2013), “Determination of expenses of the economic activity of the enterprise”, *Zhurnal «Biznes Inform»*, vol. 3, pp. 254-258.
8. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanye, kontrol', efektyvnist'* [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency], Kherson, Ukraine.
9. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), “Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69-75.
10. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metodkraine*.
11. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2022), *Teoriya bukhhhalters'koho obliku* [Theory of accounting: a study guide for higher education bachelor degree holders], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.
12. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Kutchak Yu.M. (2023), *Finansovyy oblik II* [Financial accounting II], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.
13. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Kutchak Yu.M. (2023), *Finansovyy oblik II*. [Financial accounting II], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.
14. Melikhova, T. and Bilokon, M. (2023), “Improvement of documentation of accounting and control of capital and current repairs of fixed assets to improve financial accounting and auditing”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 21, pp. 38-43. DOI: 10.32702/2306 6814.2023.21.38
15. Melikhova, T. (2017), “Development of a program of auditing the efficiency of use of fixed assets in the enterprise”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20. pp. 33-37.

Стаття надійшла до редакції 29.11.2025 р.